

Tøjhusmuseets Forskningsplan 1998-2001

1. Skitsering af lovgrundlaget for forskningen ved Tøjhusmuseet

Tøjhusmuseets ansvarsområde og status defineres i de årlige finanslove. I finansloven for 1997 § 21.33.15 bestemmes det således, at:

Tøjhusmuseet er et kulturhistorisk specialmuseum til belysning af det danske forsvars historie samt en international våbensamling, der viser våbnenes udvikling fra krudtets indførelse i midten af 1300-tallet til i dag.

Ved Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 586 af 8. juli 1997 har kulturministeren fastsat, at Tøjhusmuseet er omfattet af lov nr. 224 af 27. marts 1996 om forskning ved arkiver, biblioteker, museer m.v. I denne lov fastslås det, at:

§ 2. Institutionen udarbejder en flerårig forskningsplan inden for rammerne af de forskningsmæssige hovedområder, som er godkendt af kulturministeren. Institutionen udarbejder endvidere en årlig forskningsberetning. Forskningsplanen og den årlige forskningsberetning sendes til Kulturministeriet sammen med forskningsudvalgets udtalelse, jf. § 3, stk. 3.4

..

..

§ 6. Institutionen kan mod betaling påtage sig løsning af forsknings-, udviklings-, udrednings- og rådgivningsopgaver.

§ 7. Institutionen deltager i uddannelsen af forskere inden for sit arbejdsområde.

§ 8. Institutionen kan deltage i nationale og internationale forskningsprogrammer og modtage midler fra forskningsråd, fonde og lignende.

§9. Institutionen skal offentliggøre sine forskningsresultater. Særlige hensyn kan dog begrunde afvigelser fra denne regel.

Tøjhusmuseet skal med andre ord forske i det danske forsvars historie og den internationale våbenudvikling. Resultaterne af denne forskning skal offentliggøres, og museet skal deltage i uddannelsen af forskere inden for sit arbejdsområde.

2. Våbenhistorie og Forsvarshistorie

Som nævnt i indledningen har Tøjhusmuseet status som et "kulturhistorisk specialmuseum til belysning af det danske forsvars historie samt en international våbensamling, der viser våbnenes udvikling fra krudtets indførelse i midten af 1300-tallet til i dag."

Museets våbensamling er internationalt anerkendt og har hidtil profileret museet; mens museet kun i ringe grad har opfyldt sit ansvar for at belyse det danske forsvars historie. Det gælder både inden for formidling og indsamling - og inden for forskning.

Det danske forsvars historie er da også et meget større og langt sværere definerbart område end våbnenes udvikling.

Kravene til Tøjhusmuseets forskningspolitik må være, at den til stadighed fremmer både den syntesestræbende, strategiske forskning og den genstandsprægede anvendte forskning. Det vil være forkert at hævde, at den strategiske forskning er snævert relateret til museets forpligtelse til at belyse det danske forsvars historie, mens den anvendte forskning retter sig mod den internationale våbensamling; men det er klart at behovet for strategisk forskning er størst i forbindelse med den danske historie. For det første er det - i forhold til våbnenes udvikling - et relativt uudforsket område; for det andet foregår museets indsamling primært inden for dette område; og for det tredje er det den side, der i de kommende år skal styrkes formidlingsmæssigt.

Det forsvarshistoriske område er - i al sin begrebsmæssige uafklarethed - meget bredt. Selv hvis man begrænser sig til statsmagtens forsvarshistorie, omfatter begrebet både statsmagtens sikkerhedspolitiske målsætninger og alle de midler, som kan bruges til at opfylde dem. Der er derfor en risiko for at komme til at sprede sig mere, end museets forskningsmæssige ressourcer kan bære.

Her må museet tage udgangspunkt i sin placering i det danske museums- og forskningsmiljø. Museet spiller kun en mindre rolle i den samlede varetagelse af forskning og kulturbevaring omkring de sikkerhedspolitiske målsætninger og de ikke-militære midler til at opnå dem. Derimod spiller Tøjhusmuseet en central rolle inden for kulturbevaring af og forskning i de militære midler.

I forbindelse med kulturbevaringen er det nødvendigt med en relativ skarp afgrænsning i forhold til andre institutioner, f.eks. Orlogsmuseet. Men selvom museets ansvarsområde på dette punkt kan afgrænses i forhold til andre institutioner; og selvom dette vil sætte sit præg på den indsamlingsrettede forskning, så kan man ikke belyse forsvarshistorien ved at forske snævert i enkelte værns eller institutioners historie. De militære midler - på tværs af værn - må ansues ud fra sikkerhedspolitiske målsætninger og deraf afledte strategier; og de må ses i sammenhæng med samfundsforhold og ressourcer. Den forskningsmæssige indsats vil altså række udover museets afgrænsede indsamlingsområde; men den vil selvfølgelig stadig ske i koordination med forskningen ved andre institutioner.

3. Museets målsætninger og strategier

Tøjhusmuseets målsætning i de kommende år er at tage et afgørende skridt i 'forsvarshistorisk/kulturhistorisk' retning. Dette indebærer, at museet vil tage udgangspunkt i forsvarshistoriske problemstillinger i både sin indsamlings- og sin formidlingspolitik.

Allerede nu har museet taget en række initiativer på indsamlingsområdet til at nå ud over den gammeldags 'frimærkesamlingspolitik' med vægten på komplette/repræsentative genstandssamlinger, som hidtil har været dominerende; repræsentativitet ses nu mere i forhold til funktioner end i forhold til genstandssamlinger.

Og på formidlingsområdet har Tøjhusmuseet over for Kulturministeriet fremsat ønske om en bevilling til en gennemgribende ombygning af museets udstillinger, der skal bryde med de lange genstandsrekker og i stedet bruge museets samlinger til at formidle det forsvars- og militærhistoriske aspekt af det danske samfunds kulturhistorie.

Bestræbelserne på at dreje museet i en mere kulturhistorisk retning på hovedområderne - indsamling, formidling og forskning - kræver, at museet fremover satser bredere forskningsmæssigt. Indsamling og formidling skal ske med udgangspunkt i en vurdering af, hvad der militær- og kulturhistorisk er de vigtigste problemstillinger i den givne periode. Men selvom forskningen i mere overordnede historiske problemstillinger er en forudsætning, kan den ikke stå alene; der kræves også en specialiseret genstandsviden for at kunne omsætte 'synteseviden' i den museale praksis.

I kulturministeriets forskningsudvalgs handlingsplan - Kulturens Forskning 1994-2000 - sondres der mellem basisforskning og forsknings- og udviklingsarbejde. Førstnævnte opdeles i grundforskning og strategisk forskning, sidstnævnte i anvendt forskning, udviklingsarbejde og reflekteret dataindsamling.

Hvis man vil tillempe disse begreber til Tøjhusmuseets forskningsmæssige behov, kan man betegne den overordnede lokalisering og belysning af forsvars-, militær- og kulturhistoriske problemstillinger som strategisk forskning, mens opnåelsen/udbyggelsen af genstandsviden kan betegnes som anvendt forskning.

Kravene til Tøjhusmuseets forskningspolitik må være, at den til stadighed fremmer både den syntesestræbende, strategiske forskning og den genstandsprægede anvendte forskning. Det vil være forkert at hævde, at den strategiske forskning er snævert relateret til museets forpligtelse til at belyse det danske forsvars historie, mens den anvendte forskning retter sig mod den internationale våbensamling; men det er klart at behovet for strategisk forskning er størst i forbindelse med den danske historie. For det første er det - i forhold til våbnes udvikling - et relativt uudforsket område; for det andet foregår museets indsamling primært inden for dette område; og for det tredje er det den side, der i de kommende år skal styrkes formidlingsmæssigt.

Det forsvarshistoriske område er - i al sin begrebsmæssige uafklarethed - meget bredt. Selv hvis man begrænser sig til statsmagtens forsvarshistorie, omfatter begrebet både statsmagtens sikkerhedspolitiske målsætninger og alle de midler, som kan bruges til at opfylde dem. Der er derfor en risiko for at komme til at sprede sig mere, end museets forskningsmæssige ressourcer kan bære.

Her må museet tage udgangspunkt i sin placering i det danske museums- og forskningsmiljø. Museet spiller kun en mindre rolle i den samlede varetagelse af forskning og kulturbevaring omkring de sikkerhedspolitiske målsætninger og de ikke-militære midler til at opnå dem. Derimod spiller Tøjhusmuseet en central rolle inden for kulturbevaring af og forskning i de militære midler.

I forbindelse med kulturbevaringen er det nødvendigt med en relativ skarp afgrænsning i forhold til andre institutioner, f.eks. Orlogsmuseet. Men selvom museets ansvarsområde på dette punkt kan afgrænses i forhold til andre institutioner; og selvom dette vil sætte sit præg på den indsamlingsrettede forskning, så kan man ikke belyse forsvarshistorien ved at forske snævert i enkelte værns eller institutioners historie. De militære midler - på tværs af værn - må ansues ud fra sikkerhedspolitiske målsætninger og deraf afledte strategier; og de må ses i sammenhæng med samfundsforhold og ressourcer. Den forskningsmæssige indsats vil altså række udover museets afgrænsede indsamlingsområde; men den vil selvfølgelig stadig ske i koordination med forskningen ved andre institutioner.

4. Lokalisering af forskningsområder

Tøjhusmuseet må i sin forskning tage udgangspunkt i det militære niveau. Blandt hovedomdrejningspunkterne for den kan nævnes:

- De institutionelle rammer - der i den tidlige periode ikke entydigt er placeret under statsmagten.
- De materielle vilkår - dvs. den konkrete udrustning og bevæbning, samt i en vis udstrækning de sociale leveforhold.
- Det taktiske og operative koncept - dvs. omsætning af organisation og udrustning i kamp for de strategiske mål i henhold til fjendebilleder og forsvarsplanlægning.

Der er ikke skarpe skel mellem disse omdrejningspunkter. De udvikler sig sammen i en gensidig påvirkning - nogle gange i med- andre gange i modspil med den politiske, strategiske målsætning. Til at belyse og perspektivere militærhistorien må Tøjhusmuseets forskning derfor også forfølge bredere forsvarshistoriske problemstillinger så som:

- teoretiske problemstillinger. Som de ovenfor skitserede overvejelser over begrebet 'det danske forsvars historie' viser, er det nødvendigt med en dyberegående forskning i samfundets

sammensætning og strukturer for at give begrebet 'det danske forsvars historie' mening til forskellig tid, ligesom det er nødvendigt med mere teoretisk præget forskning i og afklaring af begreberne.

- Fjendebilleder og forsvarsplanlægning. Selvom det ikke er muligt at sætte lighedstegn mellem statsmagtens militære magt og det danske forsvar, er det dog klart, at statsmagtens fjendebilleder og forsvarsplanlægning perioden igennem må være centrale, om end også fjendebilleder uden for statsmagten kan vise sig at være vigtige.
- Militærets placering i den bevidstheds-/kulturhistoriske udvikling. Hvor man let risikerer at måle militærets betydning alene på succesraten i militære konfrontationer, har holdningerne til og opfattelserne af det været et centralt element i det danske samfund; og militæret har givetvis sat sig langt vigtigere spor i befolkningens bevidsthed end på slagmarken. Brydningerne mellem det civile og det militære samfund, militærets rolle i identitetsskabelse og livsforløb, militærets betydning for kulturlandskab og teknologisk udvikling er blot nogle af de aspekter, der hører med til billedet af dansk forsvarshistorie.

5. Forskningspolitik

Tøjhusmuseet skal - med hjælp fra det rådgivende forskningsudvalg - løbende definere satsningsområder under hensyntagen til tværinstitutionelle og internationale forskningsprogrammer og ud fra en nøjere vurdering af museets forskningsmæssige baggrund for at løse forestående formidlingsmæssige og indsamlingsmæssige opgaver.

I den udstrækning museets faste medarbejdere ikke kan dække disse satsningsområder, skal museet undersøge, i hvilken udstrækning det gennem ph.d.-projekter eller samarbejde med andre institutioner er muligt at tilskynde til projekter herindenfor.

Satsningsområder 1998-2001

Tøjhusmuseets forskningsmæssige ressourcer for indeværende planperiode er i vid udstrækning bundet op på projekter, der var planlagt/iværksat før planperioden blev indledt.

Museet vil dog så vidt muligt søge at fremme/forberede forskningsprojekter, der vil styrke museets indsats i forhold til henholdsvis indsamlings- og udstillingsvirksomhed:

- dansk forsvarshistorie efter 1945.
- indsamlingsrelaterede projekter omkring våbensystemer m.m.
- belysning af middelalderens krigsførelse.
- udstillingsrelaterede projekter bl.a. omkring logistik.

Museet har valgt at inddele forskningsprojekterne i tre grupper. 1) prioriterede projekter, der vil blive særlig tilgodeset med ressourcer, da deres gennemførelse er af stor vigtighed for museets satsningsområder og/eller kvalificering af de pågældende medarbejdere til seniorforskerstillinger. Projekterne er ikke prioriteret indbyrdes, men kun i forhold til andre museumsopgaver og til gruppe 2) ikke-prioriterede projekter, der vil blive tildelt ressourcer i den udstrækning, det er foreneligt med museets øvrige arbejdsopgaver. Gruppe 3) er projekter under forberedelse, dvs. langsigtet kortlægning af kildemateriale og problemstillinger med henblik på formulering af satsningsområder og konkrete projekter i kommende planperioder.

I formuleringen af sine forskningsplaner skal Tøjhusmuseet søge at integrere på den ene side museets forskningsmæssige behov og på den anden side de videnskabelige medarbejders kompetence,

ekspertise og egne ideer. Det er vigtigt, at denne integration foregår i en konstruktiv dialog, idet kvaliteten af forskningen afhænger af:

- at den enkelte medarbejder besidder en faglig ballast inden for det pågældende område,
- at den enkelte medarbejder er personligt engageret i projektet,
- at projektets udformning harmonerer med udviklingen af den enkelte medarbejders videnskabelige kvalifikationer.

Forskningsprojekter og forskningstid

Som forskningsinstitution har Tøjhusmuseet en forpligtelse til at sikre forskning af høj kvalitet og gennem opdyrkning af nye forskningsområder skabe væsentlig ny erkendelse inden for sit område. Dette vil museet bl.a. søge at tilsikre

- ved at give sine forskere de ressourcer, der skal til, for at sikre parallelitet med universitetsansatte forskere. I første omgang gælder det ressourcer til at kvalificere sig inden for stillingsstrukturen, i anden omgang ressourcer, der ligestiller seniorforskere med lektorer.
- ved at give sine forskere mulighed for at forberede og gennemføre større forskningsprojekter (f.eks. doktorniveau), der ikke umiddelbart lader sig gennemføre inden for forskningsplanernes 4-årige rammer.

6. Forskningsprojekter 1998-2001

Høj-prioriterede forskningsprojekter

Den hvervede soldat i Danmark 1774-1803

Ved en socialhistorisk undersøgelse at tilvejebringe detaljerede oplysninger om de hvervede soldater, der udgjorde den danske hærs rygrad i perioden. I forhold til de værnepligtige stavnsbundne soldater udgør de et næsten ubelyst emne. Undersøgelsen omfatter en lang række forhold: Soldaternes levevilkår og tjenesteforhold, forholdet mellem borgere og militær i garnisonsbyerne, hærlovenes udvikling m.h.t. rekrutteringsproblemet, den samtidige debat om en hvervet kontra en national udskreven hær, redegørelse for hvervningens omfang, udgifter, metoder m.v.

Forventet ressourcebehov: 3630 timer + ca. 300 timer til udgivelsesarbejde

Påbegyndt: 1. september 1997

Forventes afsluttet: 1. marts 2000 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer. Såfremt økonomiske midler kan tilvejebringes forventes udgivelse afsluttet 1. januar 2001.

Finansiering: Ph.d-projekt samfinansieret med Kulturministeriet/- Forskerakademiet på den ene side og Tøjhusmuseet på den anden. Tøjhusmuseets andel udgør 20%.

Deltagere: Karsten Skjold Petersen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ph.d.-studium.

Dansk forsvarsplanlægning 1848-1872

Udbygning af ph.d.-projekt om dansk forsvarsplanlægning i perioden 1872-1909 - med perioden 1848-1872. Metodisk er udgangspunktet det samme, nemlig at følge formuleringen af tanker i det militære system via periodens kommissioner, og følge deres politiske gennemslag via Rigsdagens debatter.

Forventet ressourcebehov: 800 timer

Påbegyndt: 1. april 1997

Forventes afsluttet: 1. april 2000 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Jens Ole Christensen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Det tyske invasionsforsvar i Danmark 1940-45

Projektets formål er udarbejdelsen af Ph.D.-afhandling. Afhandlingens emne er det tyske forsvar af dansk territorium mod allierede luftlandsætninger og angreb fra søen under Besættelsen 1940-45. Hovedproblemstillingerne er Danmarks placering i Tysklands forsvarsplanlægning på strategisk niveau, udviklingen af konceptet for invasionsforsvaret samt det konkrete forløb af invasionsforsvarets udbygning.

Forventet ressourcebehov: 3630 timer

Påbegyndt: 1. november 1997

Forventes afsluttet: 1. juni 2000 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: en række forskellige kilder med MuseumsCenter Hanstholm, Odense Universitet og Varde Museum som de vigtigste. Tøjhusmuseet bidrag udgør sammenlagt 15%. Derudover har museet stillet kontor m.v. til rådighed.

Deltagere: Jens Andersen

Tilknytning til forskningsprogrammer: Ph.d.-studium

F-16 Fighting Falcon

Undersøgelsen vil omfatte et studie af såvel de politiske som de strategiske overvejelser omkring anskaffelsen af F-16, herunder den offentlige debat omkring projektets størrelse og pris, dansk industrisandel samt flyenes stationering. Endvidere vil indgå et studie af F-16's operative historie i Flyvevåbnet med en foreløbig kulmination med indsættelsen i Kosovo-konflikten.

Forventet ressourcebehov: 800 timer

Påbegyndt: 1. januar 2000

Forventes afsluttet: 1. august 2001 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: eksterne midler til publicering

Deltagere: Thomas Pedersen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Lav-prioriterede forskningsprojekter

Det danske forsvars historie

En kritisk analyse af begrebet "det danske forsvars historie"s anvendelighed på de sidste 1000 års historie. Projektet er et udredningsprojekt med henblik på museets planlægning af permanente, forsvarshistoriske udstillinger.

Forventet ressourcebehov: ca. 300 arbejdstimer

Påbegyndt: 1. maj 1999

Forventes afsluttet: 1. januar 2001 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Hans Henrik Appel

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Taktik, strategi og våbenbrug i dansk middelalder, ca. 1241-1385

En beskrivelse af indførelsen af det pansrede rytteri i Danmark, samt den forandring dette medførte for den militære organisation, strategisk, taktisk samt forsynings- og transportmæssig. Et forsøg på dels at give et indblik i middelalderens krigsvæsen, dels et billede af middelalderens våben og udrustning.

Forventet ressourcebehov: 3630 timer

Påbegyndt: 1. december 1997

Forventes afsluttet: ultimo 2001 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Kay S. Nielsen

Tilknytning til forskningsprogrammer: middelaldernetværket

The Danish Armed Forces 1800-1814

Dansk bidrag til svensk publikation: *Between the Imperial Eagles. Sweden's Armed Forces during the Era of the Revolutionary and Napoleonic Wars 1780-1820*. Udgives i samarbejde mellem Armémuseum og Krigsarkivet i Stockholm.

Forventet ressourcebehov: 150 timer

Påbegyndt: 1. juli 1998

Forventes afsluttet: 1. januar 2000 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Ole L. Frantzen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Distinktionering og gradstegn i den danske hær 1911-2000

Afslutning af tidligere påbegyndt kortlægning af distinktioner og gradstegn i den danske hær 1911-2000.

Forventet ressourcebehov: 420 timer

Påbegyndt: 1. januar 2001

Forventes afsluttet: 1. januar 2002 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Karsten Skjold Petersen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Tredivernes hærofficerer i opposition til velfærdsstatens pacifistiske forsvarsideal

Der fokuseres på hærens linieofficerer, hvis livsform søges afdækket. De værdisystemer og det forsvarssyn, der var fremherskende i officerskredse i trediverne passede hverken sammen med de regerende partiers programmer eller opfattelsen i store dele af befolkningens brede lag. Den metodiske pointe i dette projekt er at benytte officersgruppens professionelle modstand til at kaste et skarpt lys på velfærdssamfundet ud fra et forsvarsperspektiv, men også at undersøge hvilke reaktioner og modforholdsregler, der tages i anvendelse af en gruppe embedsmænd, der er kommet i modsætning til det regeringsbærende flertal.

Forventet ressourcebehov: 3630 timer

Påbegyndt: 1. maj 1997

Forventes afsluttet: 1. januar 2002 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Vibeke Enevoldsen

Tilknytning til forskningsprogrammer: Projektet er et delprojekt i et samlet forskningsprogram med titlen: "Livsformer og velfærdsstat ved en korsvej - et kultur-historisk og kulturteoretisk bidrag".

Dienstgruppe Dänemark

Ph.d.-projekt om den tyske militære tilstedeværelse i Danmark 1945-49.

Forventet ressourcebehov: 3630 timer

Påbegyndt: 1. september 1993

Forventes afsluttet: 1. august 2002 under forudsætning af tildeling af nødvendige arbejdsressourcer.

Finansiering: intern

Deltagere: Thomas Pedersen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ph.d.-projekt

Projekter under forberedelse

Soldaterudskrivningerne i 1600-tallet

Forberedelse og igangsætning af projekt om soldaterudskrivningerne i 1600-tallet. Hvordan blev udskrivningerne organiseret, hvilke sociale mekanismer påvirkede/medførte de, hvor stort var ressourceudtaget? Projektet skal endvidere undersøge mulighederne for et projekt om logistik i 1600-tallet.

Forventet ressourcebehov: -

Påbegyndt: -

Forventes afsluttet: -

Finansiering: intern

Deltagere: Hans Henrik Appel

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Dansk artilleri 1815-1860

Udarbejdelse af manuskript og billedtekster samt tilvejebringelse af illustrationsmateriale til publikation om dansk artilleri 1815-1860. Projektet er led i museets langsigtede mål om en videnskabelig bearbejdning af hele artilleriets historie i Danmark. Omfang ca. 350 sider, inklusiv omkring 100 illustrationer.

Forventet ressourcebehov:

Påbegyndt: -

Forventes afsluttet: -

Finansiering: intern

Deltagere: Ole L. Frantzen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Anskaffelse af dansk forsvarsmateriel 1950-1989

Udarbejdelse af manuskript til større artikel eller mindre publikation om anskaffelsen af dansk forsvarsmateriel under den kolde krig med vægten lagt på materiel til hæren. Baggrund og årsager samt sammenhængen mellem materielanskaffelserne, udvikling af doktriner for krigsførelsen og den operative planlægning af forsvaret af Danmark søges belyst. Omfang ca. 50 sider.

Forventet ressourcebehov: -

Påbegyndt: -

Forventes afsluttet: -

Finansiering: intern

Deltagere: Ole L. Frantzen, samt evt. andre af museets videnskabelige medarbejdere

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Kilder til belysning af dansk forsvarshistorie 1945-1960

Som forberedelse af et større forskningsprojekt om den overordnede planlægning af forsvaret af Danmark i såvel internationalt (Den skandinaviske Forsvarskomiteé - NATOs planlægningsgrupper og kommandoorganer) som nationalt regi efter Anden Verdenskrig og under Den Kolde Krig gennemføres en kortlægning af de kildemæssige udgangsbetingelser og muligheder for at behandle dette emne.

Forventet ressourcebehov: -

Påbegyndt: -

Forventes afsluttet: -

Finansiering: intern

Deltagere: Jens Carl Kirchmeier-Andersen

Tilknytning til forskningsprogrammer: ingen

Krigsførelse i Norden 1000-1536

Projektets mål er udarbejdelsen af en publikation om krigsførelsens art, dens mål, midler og metoder i det middelalderlige Norden, dvs. i tidsrummet mellem vikingetidens ophør og frem til Reformationen.

Forventet ressourcebehov: -

Påbegyndt: -

Forventes afsluttet: -

Finansiering: primært eksterne midler

Deltagere: Michael Mortensen, Knut Arstad, m.flr.

Tilknytning til forskningsprogrammer: samarbejde med Forsvarsmuseet Akershus og Armemuseum, Stockholm.

7. Forskningens finansiering

Forskningsmidlerne i Tøjhusmuseets budget forventes at fordele sig således i tusinde kr.:

	1998	1999	2000	2001	ialt
årsværk	750	450	675	682	2557
apparatur, rejser etc.	50	50	50	50	200
annuum + overhead	275	150	205	207	837
publikationer	100	100	100	100	400
ialt	1175	750	1030	1039	3994

De samlede udgifter til forskning forventes at udgøre følgende andel af museets budget (angivet i millioner kr.):

	1998	1999	2000	2001	ialt
bruttoudgifter	12,5	12,5	13,2	12,8	51,0
forskning	1,2	0,7	1,0	1,0	4,0
forskning i procent	9,6	5,6	7,5	7,8	7,8

Det skal bemærkes, at museet i årene 1998 og 1999 har fået frikøbt en museumsinspektør til forskning gennem ekstern finansiering. Dette er baggrunden for stigningen i årsværk år 2000. Det samlede antal årsværk museet forventer at bruge på forskning ligger på 2 gennem hele perioden.

Derudover søger Tøjhusmuseet ekstern støtte til finansiering af 3 publikationer i planperioden. Museet vil søge at skaffe 2/3 af de budgetterede 400.000 kr. gennem ekstern finansiering.

Endelig søger museet eksterne midler til at igangsætte forskningsprojektet 'Krigsførelse i Norden 1000-1536' i samarbejde med Forsvarsmuseet, Oslo og Armemuseum, Stockholm.

8. Forskningsformidling

Tøjhusmuseets formidling af forskningsresultater sigter meget bredt. Den retter sig mod

- andre forskere
- skole- og undervisningsområdet
- et bredt, kulturhistorisk interesseret publikum

Formidlingen til andre forskere sker gennem bøger, artikler, foredrag og besvarelse af forespørgsler.

Formidlingen til skole- og undervisningsområdet sker primært gennem omvisninger og undervisningstilbud, men også gennem arbejdet på en ny, permanent udstilling.

Formidlingen til et bredere publikum skal på lang sigt primært ske gennem en ny, permanent udstilling, suppleret med tilgængeliggørelse af dele af museets samlinger gennem IT. På kortere sigt sker denne formidling primært gennem populærvidenskabelige artikler og afhandlinger, foredrag, deltagelse i radio/TV-udsendelser og besvarelse af forespørgsler.

9. Forskningsmiljøet

Per 1. maj 1999 har Tøjhusmuseet 5 medarbejdere, der arbejder på at kvalificere/ har kvalificeret sig til seniorforsker inden for stillingstrukturen. Det drejer sig om:

Navn	grad	stilling	bedømmelsestid
Hans Henrik Appel	dr. phil.	seniorforsker	

Jens Ole Christensen	ph.d.	forsker	1-4-2000
Vibeke Enevoldsen	cand. mag.	forsker	1-9-2001
Thomas Pedersen	cand. phil., ph.d.-stud.	forsker	1-8-2002
Karsten Skjold Petersen	cand. mag., ph.d.-stip.	forsker	1-4-2003

Uden for stillingsstrukturen har museet fire fastansatte, videnskabelige medarbejdere.

Ole L. Frantzen	cand. phil.	direktør
Jens Carl Kirchmeier-Andersen	cand.phil., ph.d.-niveau	overinspektør
Kay Søren Nielsen	cand. phil.	museumsinspektør
Jørgen Walseth	cand. mag.	museumsinspektør

Da de fire medarbejdere i forskerstillinger har ret til - og alle ønsker - at lade sig vurdere som seniorforskere, er museets fremtidige dimensionering på 5 seniorforskere.

Der vil i museets fordeling af forskningstid på de enkelte projekter blive taget hensyn til, at de nævnte forskere får den fornødne tid til at forberede sig til seniorforskerbedømmelse.